

11.3 UNAPRED DEFINISANE TABELE STATISTIKA

Za svaku grupu ispisa statistika postoji posebna datoteka XSTA0x.PAR, u kojoj je definisana struktura ispisa podataka svih statistika određene grupe ispisa. Datoteka XSTA01.TBL je zajednička i uključuje definicije:

- tabela za izbor zapisa,
- tabela koje određuju oblik i sadržaj statistika svih grupa ispisa.

Opšti oblik definicije tabela u datoteci XSTA01.TBL, koje određuju izbor zapisa, te oblik i sadržaj statistika:

- tabele za izbor zapisa

```
tabela_n
BEGIN
donja_granica_1#gornja_granica_1
donja_granica_2#gornja_granica_2
.
.
.
donja_granica_n#gornja_granica_n
END
```


Upozorenje:

Donja_granica_1 < gornja_granica_1 < donja_granica_2 < gornja_granica_2 ...

- tabele za oblik i sadržaj

```
tabela_n/naziv_tabele
BEGIN
kod#oznaka#legenda
kod#oznaka#legenda
.
.
.
END
```

Elementi tabela su sledeći:

tabela

Navodimo oznaku tabele koju definišemo. Za izbor zapisa (statistika grupe ispisa STA0XX), možemo da definišemo tabele INVENTORY, DATE i CRDATE, a za oblik i sadržaj statistika tabele LOCATION, PURPOSE, ACQUISITION, CREATOR, NUMBER, NBM i COUNTER. Za statistike pozajmice građe (STA5XX) i posete članova (STA6XX), definišemo i

tabele HOURS (razvrstavanje podataka po satima), DAYS (razvrstavanje podataka po danima u mesecu), DAY-OF-WEEK (razvrstavanje podataka po danima u nedelji), MONTHS (razvrstavanje podataka po mesecima) i CIRDATE (razvrstavanje podataka po željenom datumu).

Programska oprema COBISS2/Ispisi, pored gore navedenih tabela omogućuje i izradu statistika po bilo kojem potpolju, odnosno elementu potpolja. Za svako dodatno potpolje, koje želimo da uzmemo u obzir u statistikama, moramo da definišemo posebnu tabelu. Naziv tabele određujemo tako što najpre navedemo znak "\$", za kojim sledi broj polja i zatim potpolje (npr. \$675b). Možemo da definišemo i element potpolja (npr. \$9974F). Prilikom definicije moramo da poštujemo mala i velika slova, jer je veličina slova od bitnog značaja. Način definisanja tabele izabranog potpolja prikazan je u nastavku (vidi primer definisanja tabele \$101a_1 za jezik teksta na str. 11.3 - 5).

n

Pošto za pojedine tabele možemo imati više različitih definicija (do 9 različitih; n = 1-9), međusobno ih odvajamo tako što navodimo redni broj tabele.

Primer:

\$675b_1
\$675b_2

naziv_tabele

Iza rednog broja i znaka "/" upisujemo tekst koji se ispisuje kao oznaka stupca u statistici. Upisivanje teksta je obavezno prilikom definicije svih tabela, osim kod onih koje određuju izbor zapisa (INVENTORY, DATE, CRDATE i CIRDATE).

Ako želimo da se kod nelatiničkih ispisa oznaka stupca u statistici ispisuje na latiničkom pismu, ispred oznake moramo uneti sekvencu znakova <LAT>, a iza oznake sekvencu znakova <CIR>.

Primeri:

\$675b_1/UDK
\$675b_2/<LAT>UDK<CIR>

LOG

Ako iza opisa tabele dodamo sufiks /LOG (npr. \$675s_1/UDK/LOG), u datoteku tipa LOG zapisivaće se podaci o zapisima koji su, zbog te tabele, uvršćeni u red/stubac drugo.

Ako smo uradili statistiku po inventarskim brojevima, pored inventarskog broja, u datoteku tipa LOG ispisuje se i naziv tabele za koju smo zahtevali ovaj

ispis, a u zagradama se ispisuje sadržaj potpolja zbog kojeg je zapis uvršten u red/stubac drugo.

Primer:

```
IN=019831 996v_1 ()
```

Ako smo izabrali statistiku po naslovima, u datoteku tipa LOG se, pored identifikacionog broja, ispisuje i naziv tabele za koju smo zahtevali ovakav ispis, a u zagradama se ispisuje sadržaj potpolja zbog kojeg je zapis uvršten u red/stubac drugo.

Primer:

```
ID=533 675s_5 ()  
ID=575 101a_3 (eng)
```

Kada radimo statistiku po naslovima, i ako tabele uključuju podatke iz potpolja polja 996/997, zapis sa određenim identifikacionim brojem u redu/stupcu drugo pojavljuje se samo jedanput, iako je u zapisu više potpolja polja 996/997 s različitim sadržajem. U datoteci tipa LOG se, pak, zapisuju sva potpolja polja 996/997 iz istog zapisa, koja prema sadržaju tabele spadaju u red/stubac drugo. U tom slučaju se u datoteci tipa LOG ispisuju identifikacioni i inventarski broj zapisa, te naziv tabele za koju smo zahtevali ovakav ispis, a u zagradama se ispisuje sadržaj potpolja zbog kojeg je zapis uvršten u red/stubac drugo.

Primer:

```
ID=2111 IN=019853 $675s_5 ()
```


Upozorenje:

Sufiks /LOG bi trebalo koristiti samo privremeno, jer u velikoj meri povećava veličinu datoteka tipa LOG. Po aktiviranju statistike, sufiks izbrišite!

BEGIN

Obavezna oznaka koja označava početak definicije svake tabele.

#

Znak, s kojim odvajamo elemente koje navodimo u tabeli (kod, oznaka i legenda).

Primer:

```
a#kupovina#Način nabavke – kupovina
```

kod

S kodom označavamo sadržaj iz određenog potpolja u bazi podataka. Možemo da upišemo najviše 30 znakova. Prilikom unosa koda možemo da upotrebimo i znakove "*" i "%". Znak "*" nadomešćuje više znakova, a upisujemo ga kao prefiks na desnoj strani zajedničkog korena, a znak "%" nadomešćuje jedan znak (npr. *UBSM**, *UBSM::DR%GANA*).

Umesto koda, možemo navesti i posebne oznake \$ALL (*broj, reč*) i \$CODES (*broj, reč*), s kojima određujemo da se u statistikama odvojeno ispišu svi različiti sadržaji iz određenog potpolja u bazi podataka. *Broj* je obavezan podatak koji moramo da upišemo kada koristimo oznaku \$ALL ili oznaku \$CODES, a s njim određujemo okvirni broj različitih sadržaja određenog potpolja u bazi podataka. Unos podatka *reč* nije obavezan, a kada ga unesemo, moramo ga obavezno upisati između dva znaka navoda.

I prilikom unosa reči možemo da koristimo znak "*" i "%" (znak "*" nadomešćuje više znakova, a znak "%" jedan znak).

Primer:

```
$CODES(100)##  
$ALL(20,"UBSM*")##
```

Razlika između oznaka \$ALL i \$CODES vidi se u legendi koja se ispisuje na kraju statistike (ako s parametrom odredimo ispis legende). Ako u definiciji tabele upotrebimo oznaku \$ALL, u legendi će se, kao objašnjenje koda, ispisati sadržaj potpolja. Ako, pak, upotrebimo oznaku \$CODES, u legendi će se, kao objašnjenje, ispisati sadržaj iz odgovarajućeg šifrnika.

Umesto koda, možemo da koristimo i posebne oznake \$EMPTY, \$ELSE i \$TOTAL. Posebna oznaka \$EMPTY označava da se u statistici, uz oznaku prazno, ubrajaju i prazna potpolja. Posebna oznaka \$ELSE označava da se svi kodovi, navedeni u definiciji tabele, u statistici ubrajaju uz oznaku drugo. Posebna oznaka \$TOTAL, označava da se zbrajaju sve oznake u tabeli, koje se u definiciji te tabele nalaze između dva reda sa oznakom \$TOTAL, odn. između reda s oznakom \$TOTAL i reda s oznakom BEGIN. Na kraju definicije nije potrebno upisivati redove \$TOTAL##, jer ih program sam dodaje. Takođe dodaje red s posebnom oznakom \$ELSE, ispred poslednjeg reda \$TOTAL##. Ako je u definiciji jedne tabele više posebnih oznaka \$TOTAL, u statistici se iza poslednje oznake \$TOTAL ispisuje zbir ukupno.

Prilikom definicije tabele NUMBER, umesto koda možemo koristiti i posebne oznake \$NO_REC, \$NO_FIELD, \$NO_SUBF, \$NO_CR i \$NO_CY; prilikom definicije tabele DAYS, umesto koda možemo koristiti posebnu oznaku \$DAY. Značenje ovih posebnih oznaka navedeno je pri definiciji spomenutih tabela.

Upozorenje:

Različitih sadržaja određenog potpolja može da bude najviše 295.

oznaka

Navodimo željenu oznaku koja će se ispisati u statistikama, u stupcima ili u redovima. Oznaku obavezno moramo da upišemo u svaki red, a unosimo najviše 30 znakova.

Svi različiti kodovi sa istom oznakom, u definiciji tabele ubrajaće se pod istom oznakom u statistici (združivanje). Definicija pojedine tabele može da uključuje najviše 39 različitih oznaka, i to zajedno s posebnim oznakama \$ELSE i \$TOTAL, ako ta tabela određuje stubac u statistici (što određujemo prilikom definicije statistike u datoteci XSTA0x.PAR, navođenjem tabele za obaveznu reč UP; vidi poglavlje 11.4 *Definicije statistika*, oblik XSTA0x.PAR). U statistikama, oznake će se ispisivati u redosledu koji smo naveli u definiciji tabele.

Ako želimo da se kod nelatiničkih ispisa oznaka u stupcima ili redovima u statistici ispisuje na latiničkom pismu, ispred oznake moramo uneti sekvencu znakova <LAT>, a iza oznake sekvencu znakova <CIR>.

legenda

Navodimo tekst koji se ispisuje u legendi za pojedine oznake. Možemo da upišemo najviše 118 znakova. Kada se oznake u tabeli ponavljaju, tekst legende upisujemo samo u redu u kojem se oznaka pojavila prvi put.

Ako želimo da se kod nelatiničkih ispisa legenda ili deo legende ispisuje na latiničkom pismu, ispred teksta kojeg želimo ispisati na latiničkom pismu, moramo uneti sekvencu znakova <LAT>, a iza njih sekvencu znakova <CIR>.

END

Obavezna oznaka koja označava kraj definicije svake tabele.

Primer:

```
$101a_1/Jezik
BEGIN
slv#slv#slovenski jezik
ita#rom#romanski jeziki
fre#rom#
spa#rom#
$ELSE#drugo#drugi jeziki
END

$101a_2/Jezik
BEGIN
scr#<LAT>scr<CIR>#srpski jezik
ita#<LAT>rom<CIR>#romanski jezici
fre#<LAT>rom<CIR>#
spa#<LAT>rom<CIR>#
$ELSE#drugo#drugi jezici
END
```

(Definišemo tabelu koja određuje razvrstavanje građe po jezicima. S kodovima upisujemo sadržaj prvog ispunjenog potpolja 101a - Jezik teksta.)

11.3.1 Posebne tabele za izbor zapisa

Definicijom dole navedenih tabela određujemo opseg zapisa koji će biti uzeti u obzir u statistikama:

- prirasta građe (STA0XX):
 - INVENTORY
 - DATE
 - CRDATE
- za potrebe pozajmice
 - CIRDATE

INVENTORY - opseg inventarskih brojeva

Osnovni izbor zapisa određujemo na osnovu jednog ili više opsega inventarskih brojeva, kojeg određujemo definicijom tabele INVENTORY. Inventarski broj je upisan u potpolju 996f (za monografske publikacije), odnosno 997f (za serijske publikacije).

```
INVENTORY_n
BEGIN
inv._br._1#inv._br._2
inv._br._3#inv._br._4
.
.
.
END
```

Pri tom je:

n	- redni broj tabele INVENTORY
#	- znak koji razdvaja elemente, npr. inv._br._1 i inv._br._2
inv._br._1	- početni inventarski broj opsega inv. brojeva
inv._br._2	- krajnji inventarski broj opsega inv. brojeva
inv._br._3	- početni inventarski broj opsega inv. brojeva
inv._br._4	- krajnji inventarski broj opsega inv. brojeva

Upozorenje:

inv._br._1 < inv._br._2 < inv._br._3 ...

Prilikom unosa moramo paziti da prvi inventarski broj svakog opsega inventarskih brojeva bude manji od drugog inventarskog broja tog opsega (ili da je makar isti) i da drugi inventarski broj određenog opsega inventarskih

brojeva bude manji od prvog inventarskog broja sledećeg opsega inventarskih brojeva. S jednom tabelom možemo da definišemo jedan ili najviše 10 opsega inventarskih brojeva.

Primer:

```
INVENTORY_1
BEGIN
101991001#101991111
201991001#201991122
END
```

(Definišemo tabelu koja određuje izbor zapisa po opsezima inventarskih brojeva od 101991001 do 101991111 i od 201991001 do 201991122.)

DATE - period za statistiku nabavke

Tabelu DATE koristimo:

- ako primarni izbor po opsegu inventarskih brojeva ne obezbeđuje željene izbore zapisa (prema načinu inventarisanja) ili
- ako ispisujemo statistike za otpisanu građu.

U prvom slučaju je u obzir uzet sadržaj potpolja 996/997o - *Datum inventarisanja*. U statistikama će u obzir biti uzeta samo ona polja koja imaju datum inventarisanja u periodu, definisanom s tabelom DATE. U drugom slučaju, uzet je u obzir sadržaj potpolja 996/997t - *Datum statusa*. U statistikama će u obzir biti uzeta samo ona polja koja imaju datum statusa u periodu, definisanom s tabelom DATE, i koja u potpolju 996/997q - *Status* imaju upisan kod "9" - *otpisano*.

```
DATE_n
BEGIN
datum_1#datum_2
END
```

Pri tom je:

n	- redni broj tabele DATE
#	- znak koji razdvaja elemente datum_1 i datum_2
datum_1	- početni datum perioda
datum_2	- krajnji datum perioda

Datum upisujemo po standardu ISO 2014, u obliku GGGGMMDD (GGGG - godina, MM - mesec, DD - dan, npr. 20010823). Možemo da upišemo samo podatke o godini ili podatke o godini i mesecu. Ako smo u definiciji datuma koji određuje početni datum perioda (datum_1), izostavili dan (npr. 200101), definicija će programski biti dopunjena s prvim danom izabranog meseca (npr. 20010101). Ako smo dan izostavili u definiciji datuma (datum_2), koji određuje krajnji datum perioda (npr. 200103), definicija će biti programski dopunjena sa poslednjim danom izabranog meseca (npr. 20010331). Ako smo u

definiciji datuma, `datum_1` ili `datum_2` izostavili dan i mesec, definicija će biti programski dopunjena s 1. januarom, odnosno s 31. decembrom.

S jednom tabelom možemo da definišemo jedan ili najviše 10 opsega datuma. Prilikom unosa moramo paziti da prvi datum svakog opsega datuma bude manji od drugog datuma tog opsega (ili da je makar isti) i da drugi datum određenog opsega datuma bude manji od prvog datuma sledećeg opsega datuma.

Primer:

```
DATE_1
BEGIN
20010101#20010515
20010615#20011231
END
```

```
DATE_2
BEGIN
200101#200112
200201#200206
END
```

```
DATE_3
BEGIN
2001#2001
END
```

(Tabele koje određuju izbor zapisa po opsegu, odnosno opsezima datuma inventarisanja.)

Period, koji definišemo s tabelom DATE, ispisuje se u zaglavlju statistike. Ako tabelu ne definišemo, ispisuju se najniži i najviši datum inventarisanja u zapisima koji su uzeti u obzir s tabelom INVENTORY.

CRDATE - period za statistiku

Ako želimo da ispišemo statistiku zapisa za izabrani period (doduše, ne za sve izabrane zapise tog perioda), definišemo tabelu CRDATE. U statistikama će u obzir biti uzeti samo oni zapisi koji imaju datum kreiranja (potpolje 000b), odnosno datum preuzimanja (potpolje 000f) u definisanom periodu.

```
CRDATE_n
BEGIN
datum_1#datum_2
END
```

Pri tom je:

n	- redni broj tabele CRDATE
#	- znak koji razdvaja elemente datum_1 i datum_2
datum_1	- početni datum perioda
datum_2	- krajnji datum perioda

I taj datum upisujemo po standardu ISO 2014, u obliku GGGGMMDD. Način unosa isti je kao kod opisa tabele DATE.

S jednom tabelom možemo da definišemo jedan ili najviše 10 opsega datuma kreiranja. Prilikom unosa moramo paziti da prvi datum kreiranja svakog opsega datuma kreiranja bude manji od drugog datuma kreiranja tog opsega (ili da je makar isti), i da drugi datum kreiranja određenog opsega datuma kreiranja bude manji od prvog datuma kreiranja sledećeg opsega datuma kreiranja.

Primer:

```
CRDATE_1
BEGIN
20010101#20010515
END
```

```
CRDATE_2
BEGIN
200101#200112
200201#200206
END
```

(Tabele koje određuju izbor zapisa po opsegu, odnosno opsezima datuma kreiranja.)

Period, koji definišemo s tabelom CRDATE, ispisuje se u zaglavlju statistike. Ako tabelu ne definišemo, ispisuju se najniži i najviši datum kreiranja, odnosno preuzimanja u zapisima, doduše samo:

- ako smo za parameter naslovi/inv.brojevi (N/I) izabrali vrednost N,
- ako u definiciji statistika prirasta građe (u datoteci XSTA01.PAR), iza obaveznih reči UP i LEFT nismo definisali ispis sadržaja niti iz jednog polja 996/997,
- ako u definiciji statistika prirasta građe (u datoteci XSTA01.PAR), iza obavezne reči SELECT nismo definisali tabelu INVENTORY.

Ako neki od nabrojanih uslova nije ispunjen, u zaglavlju ispisa ispisuje se datum inventarisanja.

CIRDATE - željeni period

S tabelom CIRDATE definišemo željene periode za koje ispisujemo podatke u statistikama za pozajmicu. U obzir će biti uzete samo one transakcije koje su izvedene u navedenom periodu. U definiciji tabele CIRDATE upisujemo datum po standardu ISO 2014, u obliku GGGGMMDD (GGGG - godina, MM -

mesec, DD - dan); način unosa isti je kao pri opisu tabele DATE.

```
CIRDATE _n  
BEGIN  
datum_1#datum_2  
END
```

Pri tom je:

n	- redni broj tabele CIRDATE
#	- znak koji razdvaja elemente datum_1 i datum_2
datum_1	- početni datum perioda
datum_2	- krajnji datum perioda

S jednom tabelom možemo da definišemo jedan ili najviše 10 opsega datuma transakcija u pozajmici. Prilikom unosa moramo paziti da prvi datum svakog opsega datuma bude manji od drugog datuma tog opsega (ili da je makar isti), i da drugi datum određenog opsega datuma bude manji od prvog datuma sledećeg opsega datuma.

Primer:

```
CIRDATE_1  
BEGIN  
199801#199801  
199901#199901  
200001#200001  
END
```

(Definišemo tabelu koja određuje ispis podataka u statistici za mesec januar (razvrstavanje podataka po danima i podaci za ostale mesece, ne zanimaju nas), za period od 1998. zaključno sa 2000. godinom.)

Kada u definiciju statistike uključimo tabelu CIRDATE, moramo pri izradi statistike biti pažljivi pri unosu parametara početni datum i krajnji datum. Ako u definiciju statistike uključimo gornju tabelu, neka, pri izradi statistike, početni datum bude 1. januar 1998, a krajnji datum 31. januar 2000. godine.

Primer:

```
CIRDATE_1  
BEGIN  
1998#2000  
END
```

(Definišemo tabelu koja određuje ispis podataka u statistici za ceo period od januara 1998. zaključno sa decembrom 2000. godine.)

11.3.2 Posebne tabele za oblik i sadržaj statistika

Definicijom dole navedenih tabela određujemo sadržaj i oblik ispisa podataka u statistikama:

- LOCATION
- PURPOSE
- DEPART
- ACQUISITION
- CREATOR
- NUMBER
- NBM
- COUNTER
- HOURS
- DAYS
- DAY-OF-WEEK
- MONTHS
- ACC-CLASSES
- ACC-ITEMS
- USER

LOCATION - odeljenje biblioteke

Definicijom tabele LOCATION određujemo razvrstavanje podataka po jedinicama/odeljenjima. U definiciji ove tabele, kao kod upisuje se sadržaj elementa *l* - *oznaka podlokacije u signaturi* iz potpolja 996/997d - *Signatura*. Kodove za lokacije u ovom elementu možemo da združujemo u jedinicu/odeljenje biblioteke.

Primer:

```
LOCATION_1/Odeljenje
BEGIN
DZ#St. bibl.#Studijska biblioteka
D#St. bibl.#
$EMPTY#St. bibl.#
PK#Pionirska#Pionirska biblioteka
P#Odelj. bibl.#Odeljenja biblioteke
ME#Odelj. bibl.#
Č#Odelj. bibl.#
$ELSE#Drugo#Druga odeljenja
END
```

(Definišemo tabelu s kojom se primeri, koji u elementu *l* potpolja 996/997d imaju kodove DZ, D ili, pak, ovaj element nije ispunjen, zbrajaju u jedinicu Studijska biblioteka, primeri s kodom PK u jedinicu Pionirska biblioteka, a primeri s kodovima P, ME i Č u Odeljenja biblioteke. Ostali primeri, koji u elementu *l* imaju neki drugi kod, zbrajaju se pod oznakom Druga odeljenja.)

Prilikom ispisa statistike po naslovima građe, jedan naslov samo se jedanput ubraja u svako odeljenje koje poseduje tu građu.

DEPART – odeljenje

S definicijom tabele DEPART odredimo razvrstavanje podataka u statistikama po odeljenjima. Može da se upotrebljava u svim statistikama sem statistika prirasta (STA0XX).

Kod definicije pojedinih statistika u datotekama XSTA0X.PAR (sem u XSTA01.PAR), tabelu DEPART moramo da postavimo na prvo mesto u definiciji reda LEFT.

Prilikom pripreme ispisa koji sadrži tabelu DEPART, je celishodno da kod parametra "odeljenje" unesemo vrednost "*" (sva odeljenja).

Primer:

```
DEPART_1/odeljenja
BEGIN
$ALL(30)##
$ELSE#OPAC#Transakcije iz COBISS/OPAC-a
END
```

(Definicija tabele DEPART_1 ispiše transakcije odvojeno po svim postojećim odeljenjima, a napose još odvaja transakcije koje su nastale preko COBISS/OPAC-a.)

```
DEPART_2/odeljenja
BEGIN
01#01#Centralna biblioteka
02#02#Studijsko odeljenje
03#03#Omladinsko odeljenje
$ELSE#OPAC#Transakcije iz COBISS/OPAC-a
END
```

(Definicija tabele DEPART omogućava razvrstavanje po odeljenjima 01, 02 i 03, a napose još odvaja transakcije koje su nastale preko COBISS/OPAC-a.)

PURPOSE - namena

Definicijom tabele PURPOSE određujemo razvrstavanje građe po nameni. U definiciji ove tabele, kao kod se upisuje sadržaj potpolja *100e - Kod za namenu* ili se upisuju kodovi C, P, M ili L, iz elementa *u - UDK slobodni pristup*, potpolja *996/997d - Signatura*.

Primer 1:

```
PURPOSE_1/Namena
BEGIN
k#O#Štampa za odrasle
m#O#
$EMPTY#O#
a#M#Štampa za omladinu
b#M#
c#M#
d#M#
e#M#
f#M#
END
```

(Definicija tabele PURPOSE_1 određuje podelu građe po nameni, na građu za odrasle i građu za omladinu, prema sadržaju potpolja 100e.)

Primer 2:

```
PURPOSE_2/Namena
BEGIN
k#O#Štampa za odrasle
m#O#
$EMPTY#O#
C#C#Uzrast do 7 godina
P#P#Uzrast od 8-14 godina
M#M#Uzrast od 15-18 godina
$ELSE#M#
L#L#Narodna književnost
END
```

(Definicija tabele PURPOSE_2 određuje podelu građe po nameni, na građu za odrasle, za predškolsku decu, za pionire i za omladinu, te narodnu književnost. Ova podela urađena je na osnovu prvog znaka elementa u potpolja 996/997d.)

Ako je građa podeljena na C, P, M, L, prilikom ispisa statistike po naslovima naslov se ubraja pod oznakom koja odgovara sadržaju elementa u prvog potpolja 996/997d. Naslovi se ispisuju za svako odeljenje posebno, ako je u definiciji statistika uzeta u obzir i tabela LOCATION. Ako je uzeta u obzir tabela ACQUISITION, naslov se ubraja pod oznaku koja odgovara sadržaju potpolja 996/997v - *Način nabavke*, koji je određen s tabelom ACQUISITION.

ACQUISITION - način nabavke

Definicijom tabele ACQUISITION određujemo razvrstavanje građe po načinu nabavke. U definiciji ove tabele, kao kod se upisuje sadržaj potpolja 996/9974 - *Finansijer* ili sadržaj potpolja 996/997v - *Način nabavke*.

Primer:

```
ACQUISITION_1/Načini nabavke
BEGIN
a#Kupovina#Kupovina
b#Razmena#Razmena
c#Poklon#Poklon
d#Obavezni#Obavezni primerak
e#St.fond#Stari fond
f#Sopst.izd#Sopstveno izdanje
mk#MK#Ministarstvo za kulturu
mps#MPS#Min. prosvete i sporta
$ELSE#Drugo#Drugo
END
(Definišemo tabelu koja određuje razvrstavanje građe po načinu nabavke
(kupovina, razmena ...) i po finansijerima (Ministarstvo za kulturu ...).)
```

Ako u definiciji tabele ACQUISITION postoje finansijeri, prilikom izračunavanja program uzima u obzir procenat, dat pri podatku o finansijeru. Uz finansijera se ubraja njegov deo, a ostalo se ubraja pod oznaku koja odgovara sadržaju potpolja 996/997v.

Ako biblioteka građu sa istim naslovom dobija na različite načine, prilikom ispisa statistika po naslovima, naslov se ubraja samo jednom, i to pod oznaku po redosledu kakav je u tabeli. Ako je u definiciji statistika uzeta u obzir i tabela LOCATION, naslovi se broje za svako odeljenje posebno.

CREATOR - kreator

Ispis statistika po kreatorima određujemo definicijom tabele CREATOR. U definiciji ove tabele, kao kod se upisuje sadržaj potpolja 000c - *Kreator zapisa*, odnosno sadržaj potpolja 000h - *Zapis preuzeo*.

Primer:

```
CREATOR_1/Kreator
BEGIN
UBSM::DRAGANA#DRAGANA#Dragana
UBSM::GORDANA#GORDANA#Gordana
.
.
.
$ELSE#Drugo#Drugi kreatori
END
```

(Definišemo tabelu koja određuje ispis podataka u statistici za svakog kreatora u Univerzitetska biblioteka "Svetozar Marković" Beograd (UBSM). Svaki kreator u definiciji tabele ima svoj kod.)

Umesto nabiranja pojedinih kreatora, u definiciji tabele možemo upotrebimo oznaku \$ALL.

Primer:

```
CREATOR_2/Kreator
BEGIN
$ALL(20,"UBSM*")##
$ELSE#Drugo#Drugi kreatori
END
```

NUMBER - broj

Ako želimo da u statistici saberemo različite usluge, a ne samo zapise, definišemo tabelu NUMBER. Definicija ove tabele omogućuje sabiranje zapisa, polja i potpolja (dužine zapisa), i to posebno za kreirane i posebno za preuzete zapise.

Umesto kodova, u definiciji ove tabele možemo da koristimo posebne oznake:

- \$NO_REC
označava stubac, odnosno red u kojem će se sabirati zapisi
- \$NO_FIELD
označava stubac, odnosno red u kojem će se sabirati polja
- \$NO_SUBF
označava stubac, odnosno red u kojem će se sabirati potpolja
- \$NO_CR
označava stubac, odnosno red u kojem će se sabirati kreirani zapisi
- \$NO_CY
označava stubac, odnosno red u kojem će se sabirati preuzeti zapisi.

Primer:

```
NUMBER_1/Broj
BEGIN
$NO_CR#CR#Broj kreiranih zapisa
$NO_CY#CY#Broj kopiranih zapisa
$ELSE#Drugo#Drugo
END
(Definišemo tabelu NUMBER_1, s kojom određujemo ispis oznaka CR, CY i
Drugo.)
```

Kada u definiciju statistike uključimo tabelu NUMBER, moramo uzeti u obzir sledeće:

- za parameter naslovi/inv.brojevi (N/I) moramo izabrati vrednost *N*,
- u definiciji statistika prirasta građe (u datoteci XSTA01.PAR), iza obaveznih reči UP i LEFT ne definišemo ispis sadržaja ni iz jednog polja 996/997,
- u definiciji statistika prirasta građe (u datoteci XSTA01.PAR), iza obavezne reči SELECT ne definišemo, ni tabelu INVENTORY, ni tabelu DATE (tabele podatke razvrstavaju po lokacijskim podacima).

Za pravilan ispis statistika moraju da budu ispunjena sva tri uslova.

NBM - vrste građe

Razvrstavanje neknjižne građe u statistikama određujemo definicijom tabele NBM. U zapise za neknjižnu građu uvrstavamo sve zapise koji imaju ispunjen element *o* - *oznaka fizičkog oblika* potpolja 99Xg - *Opšti podaci o fondu*. Ako ovaj element nije ispunjen, program uzima u obzir sadržaj iz potpolja 001b - *Vrsta zapisa* povezano sa sadržajem odgovarajućeg potpolja za fizički oblik (blok 1XX - *Blok kodiranih podataka*), po sledećim kombinacijama:

kod u 001b	potpolje	maksimalna dužina niza kodova:
a, b	106a	dvomesni
a, b	106a, 130a	tromesni
c, d	-	jednomesni
e, f	124b	dvomesni
g	115a = a, b & 115g	tromesni
g	115a = c & 115k	tromesni
g	115a = c & 115k = b & 115l	četvoromesni
i, j	126a	dvomesni
k	116a,g	četvoromesni
l	135b	dvomesni
m	-	jednomesni
r	117a	dvomesni
u	-	jednomesni

Savet:

Za preciznije informacije o unosu pojedinih kombinacija potpolja vidi poglavlje 11.6 *Tabela kombinacija potpolja za fizičke oblike*.

Uslov da se zapis za neknjižnu građu razvrsta u statistici jeste da se ispuni barem jedno polje 996/997. Kada je neknjižna građa obrađena kao komplet, sva polja 996/997 moraju da imaju ispunjen element o podpolja g (vidi priručnik COMARC/H, poglavlje 99X g – *Opšti podatci o fondu*).

Ako je u definiciji statistika uzeta u obzir i tabela LOCATION, naslovi se broje za svako odeljenje posebno.

Primer:

```

NBM_1/Neknjižna građa
BEGIN
a#1#tekstualna građa (knjižna)
ad#1#
ar#1#
ag#2#mikrooblici
bg#2#
b*#3#rukopisna građa
d#3#
f*#3#
c#4#muzikalije
e*#5#kartografska građa
gcbk#6.1#video DVD
gb*#6.2#građa za viz. proj. (dijap., folije,
dijafilmovi)
g*#7#videosnimci, filmovi
ia#8.1#zvučni snimci - gramof. ploče
ja#8.1#
ii#8.2#zvučni snimci - CD
ji#8.2#
ic#8.3#zvučni snimci - kasete
jc#8.3#
ij#8.4#zvučni snimci - DVD
jj#8.4#
i*#8.5#zvučni snimci - ostalo
j*#8.5#
k*#9#grafika
l*#10#elektronski izvori
m*#11#multimedijska građa
ai#11#
r*#12#trodim. proizvodi i predmeti
u#13#događaji
END

```

(Ako, između ostalog, u tabelu želimo da uvrstimo statistiku za nemuzičke zvučne snimke na kasetama, tabela treba da sadrži kod ic. Program uzima u obzir kod ic, unet u element o potpolja 996/997g. Ako taj element ne sadrži vrednost, program uzima u obzir kombinaciju koda i, unetog u potpolje 001b, i koda c, unetog u potpolje 126a.)

Nizovi kodova za pojedinu vrstu neknjižne građe mogu da budu jednomesni, dvomesni, tromesni ili četvoromesni. Formiramo ih prema brojčanom ili abecednom redosledu potpolja u zapisu (npr. niz *gcbk*, koji označava video DVD-ove, sastavljen je od uzastopnog niza kodova, unetih u potpolja 001b, 115a, 115k i 115l). Prilikom unosa tromesnih ili četvoromesnih nizova u tabelu NBM moramo da pazimo na eventualno izostavljene kodove, što dopuštaju pravila za obradu neknjižne građe (vidi poglavlje 11.6 *Tabela kombinacija potpolja za fizičke oblike*). Važno je da u tromesnim ili četvoromesnim nizovima unesemo razmak onda kada ne unesemo međukod. Kada kod izostavimo na kraju niza, razmak nije potreban.

Primer 1:

```
NBM_2/NBM
BEGIN
age#1#mikrofiš
a e#1#
ag#2#mikroštampa
END
```

(Za mikrofiš možemo da ispunimo 001b = a & 106a = g & 130a = e ili 001b = a & 106a = prazno & 130a = e. Unos koda g u potpolje 106a nije dakle obavezan, ali se preporučuje. Niz za mikroštampu, koji je takođe tromesni, ispunjavamo na sledeći način: 001b = a & 106a = g & 130a = prazno, s tim što neunošenje podatka ne označavamo razmakom na kraju niza.)

Primer 2:

```
NBM_3/NBM
BEGIN
kdad#1#fotomehanička reprodukcija - plakat
k ad#2#plakat
ke#3#fotonegativ
END
```

(Kod iz potpolja 116a označava vrstu slikovne građe (d – fotomehanička reprodukcija, e – fotonegativ), a kod iz potpolja 116g funkcionalni oblik jedinice (ad – plakat). Za plakat u fotomehaničkoj reprodukciji možemo da ispunimo 001b = k & 116a = d & 116g = ad. Ako potpolje 116a ne ispunimo (unos koda u polje 116a nije obavezan, ali se preporučuje), podatak za plakat dobijamo iz kombinacije polja 001b = k & 116g = ad. Za fotonegativ ispunjavamo 001b = k & 116a = e).

Takođe je značajno da u tabeli NBM duže nizove kodova razvrstamo ispred niza kodova koji se skraćeni znakom "*".

Primer:

```
NBM_4/NBM
BEGIN
gcbk#1#video DVD
gcb*#2#videoploče
gc*#3#videosnimci
g*#4#građa za video projekcije, videosn. i film.
END
```

(Ako bi niz g* postavili na prvo mesto, onda bi se i nizovi gcbk, gcb* i gc* ubrojali pod g*. Sada će se pod g* (u redu 4) ubrojati svi nizovi kodova, osim nizova gcbk, gcb* i gc*.)

COUNTER - brojač

U definicijama svih statistika u datotekama XSTA0x.PAR, uvek moramo da navedemo makar dva kriterijuma (jedan za obaveznu reč LEFT, a jedan za obaveznu reč UP). Ako razvrstavamo podatke samo po jednom kriterijumu, u definiciju statistike uključujemo i tabelu COUNTER. Rezultat te tabele je zbir svih transakcija koje odgovaraju navedenom kriterijumu (npr.: u statistici transakcija članova po kategorijama članova (STA701), rezultat tabele COUNTER biće broj svih transakcija pojedinih kategorija članova, prema izabranoj vrednosti parametra aktivnost).

HOURS - časovi

S tabelom HOURS definišemo časove tokom dana. Za određeni dan možemo da definišemo časove koji nas zanimaju. U tabeli ih pišemo u obliku HH:MM. To znači da možemo izraditi statistiku i za jedan čas. Tabelu možemo uključiti u definicije statistika pozajmice građe (STA5XX) i posete članova (STA6XX).

Primer:

```
HOURS_1/Časovi
BEGIN
08*#08#
09*#09#
10*#10#
11*#11#
12*#12#
14*#14#
15*#15#
16*#16#
17*#17#
18*#18#
19*#19#
$ELSE#Zatvoreno#Zatvoreno
END
(Definišemo tabelu koja određuje razvrstavanje po časovima tokom dana, od
8.00 do 19.00 časova.)
```

Časove možemo i da združujemo (kao što je navedeno u sledećem primeru):

Primer:

```

HOURS_2/Časovi
BEGIN
08*#Prepodne#Prepodne
09*#Prepodne#
10*#Prepodne#
11*#Prepodne#
12*#Prepodne#
14*#Popodne#Popodne
15*#Popodne#
16*#Popodne#
17*#Popodne#
18*#Popodne#
19*#Popodne#
$ELSE#Zatvoreno#Zatvoreno
END
(Definišemo tabelu koja određuje razvrstavanje po prepodnevni i
popodnevni časovima tokom dana.)

```

DAYS - dani

S tabelom DAYS definišemo dane u mesecu. Za određeni mesec možemo da definišemo sve dane ili da izaberemo samo one dane koji nas interesuju. Tabelu uključujemo u definicije statistika pozajmice građe (STA5XX) i posete članova (STA6XX) za ispis podataka, sakupljenih po danima.

Primer:

```

DAYS_1/Dani
BEGIN
01#01#
02#02#
.
.
.
30#30#
$ELSE#31#
END
(Definišemo tabelu koja određuje razvrstavanje po danima u mesecu.)

```

Za izradu dnevnih statistika, u tabelu DAYS uključujemo rezervisanu reč \$DAY. Ona nadomešćuje tekući datum koji kasnije, u postupku pripreme ispisa, moramo da unesemo i pri parametru početni datum. Tako, za svaki dan nije potrebno definisati posebnu tabelu DAYS_n.

Primer:

```

DAYS_2/Dan
BEGIN
$DAY#dan#
END

```

DAY-OF-WEEK - dani u nedelji

S tabelom DAY-OF-WEEK definišemo dane u nedelji, za koje želimo da izradimo statistiku. Tabelu možemo da uključimo u definicije statistika pozajmice građe (STA5XX) i posete članova (STA6XX). Dani u nedelji unose se s brojem dana: 1 - ponedeljak, 2 - utorak, 3 - sreda, 4 - četvrtak, 5 - petak, 6 - subota, 7 - nedelja.

Primer:

```
DAY-OF-WEEK_1/Dani u nedelji
BEGIN
1#Ponedeljak#
2#Utorak#
3#Sreda#
4#Četvrtak#
5#Petak#
$ELSE#Zatvoreno#Zatvoreno
END
```

(Definišemo tabelu koja određuje razvrstavanje po danima u nedelji, od ponedeljka do petka.)

MONTHS - meseci

S tabelom MONTHS definišemo mesece u godini. Za izabranu godinu možemo da definišemo sve mesece ili da izaberemo samo one mesece koji nas interesuju. Tabelu uključujemo u definicije statistika pozajmice građe (STA5XX) i posete članova (STA6XX) za ispis podataka, sakupljenih po mesecima.

Primer:

```
MONTHS_1/Meseci
BEGIN
01#Jan#
02#Feb#
.
.
.
11#Nov#
$ELSE#Dec#
END
```

(Definišemo tabelu koja određuje razvrstavanje po svim mesecima u godini.)

ACC-CLASSES - vrste usluga

Tabelu koristimo kada je reč o statistici usluga kod statistike plaćanja u pozajmici (STA4XX). U tabeli su definisane pojedine vrste usluga (članarine, penala ...).

Primer:

```
ACC-CLASSES_1/Vrste plaćanja
BEGIN
1#CLA#članarina
2#IZP#pozajmnina
3#ZAM#penali
4#1OP#1. opomena
5#2OP#2. opomena
6#3OP#3. opomena
7#4OP#4. ili viša opomena
8#TOZ#tužba, odn. potraživanje
9#MKI#međubibliotečka pozajmica
10#IZG#izgubljena knjiga
11#POS#oštećena knjiga
12#IZK#izgubljena članska karta
13#FOT#fotokopije
99#OST#ostalo
$ELSE#drugo#drugo
END
(Definišemo tabelu koja određuje razvrstavanje po vrstama plaćanja u
pozajmici.)
```

ACC-ITEMS - usluge

Tabelu koristimo kada je reč o statistici pojedinih usluga. U tabeli su definisane pojedine usluge koje su određene u cenovniku (vidi priručnik *COBISS2/Pozajmica*, poglavlje 2.7.1 *Održavanje cenovnika usluga*).

Primer:

```
ACC-ITEMS_1/Postavke
BEGIN
$ALL(100)##
END
(Definišemo tabelu koja određuje razvrstavanje po pojedinim uslugama iz
cenovnika u pozajmici.)
```

USER – korisničko ime

Tabelu koristimo za ispis podataka po korisničkim imenima prilikom pripreme grupe ispisa STA4XX, STA5XX i STA7XX.

Upozorenje:

Za pripremu statistika koje sadrže tabelu USER potrebna nam je privilegija.

Primer:

```
USER_1/Korisničko ime
BEGIN
ALENKAM#ALENKAM#Alenka M.
ALENKAV#ALENKAV#Alenka V.
.
.
.
$ELSE#Drugo#Druga korisnička imena
END
```

(Definišemo tabelu koja određuje ispis podataka u statistici za svako korisničko ime u Univerzitetni knjižnici Maribor, *UKM*; svako korisničko ime u definiciji tabele ima svoj kod.)

Nabrajanje pojedinačnih korisničkih imena u definiciji tabele možemo nadomestiti oznakom \$ALL.

Primer:

```
USER_2/Korisničko ime
BEGIN
$ALL(100,"UKM*")##
$ELSE#Drugo#Druga korisnička imena
END
```

11.3.3 Opšte tabele za oblik i sadržaj statistika

Sa opštim tabelama možemo da izradimo statistike po bilo kojem potpolju ili elementu potpolja. Naziv tabele određujemo tako što najpre navedemo znak \$, potom sledi broj polja i zatim potpolje (npr. \$675b, \$121A_1). Mala slova za oznaku polja označavaju da je reč o bazi građe, a velika slova da je reč o bazi članova.

Možemo da definišemo i element potpolja (npr. \$996di). Prilikom definicije moramo uzeti u obzir mala i velika slova, jer je veličina slova od bitnog značaja. Način definisanja tabele izabranog potpolja prikazan je u nastavku.

Primer 1:

```
$121A_1/Kategorije  
BEGIN  
$CODES (20) ##  
END
```

(Definišemo tabelu koja određuje razvrstavanje po pojedinim kategorijama članova u pozajmici.)

Primer 2:

```
$996di_1/Interne oznake u signaturi  
BEGIN  
$CODES (10) ##  
END
```

(Definišemo tabelu koja određuje razvrstavanje po pojedinim internim oznakama u signaturi.)